

ging niet aangebracht wordt, zo zal ook in de hof der kerk alles verschrompelen wanneer er geen frisheid komt door de Noordenwind des Geestes.

En nu laat God Zijn Noordenwind telkens weer opnieuw waaien omdat de hof altijd weer opnieuw moet worden verfrist. Maar wij moeten blijven bidden om die Noordenwind des Geestes.

Wij zijn Gereformeerd om al meer Gereformeerd te worden. Want als ook maar één ogenblik de voortdurende hervorming wegblijft, dan zijn we in naam Gereformeerde kerk.

Dan zijn we geen besloten hof, maar een besloten ruimte. We moeten veel bidden om voortdurende zuivering, om een voortdurend komen van de Noordenwind des Geestes, opdat Hij wegwaale de verstikkende, vergiftige dampen, die de groei der planten verhinderen.

Dit is echter niet genoeg. Wij hebben ook de Zuidenwind nodig. Want die Zuidenwind verschoeit niet en verzengt niet, maar geeft weldadige warmte. Zo openen zich de knoppen en verspreiden zich de welriekende geuren.

Breng dit nu over op geestelijk gebied en ge verwondert u over de prachtige taal der Schrift.

Nee, de Schrift is nooit eenzijdig, gelijk wij mensen dat wel vaak zijn.

De Schrift vraagt niet alleen om de koelheid van de Noordenwind, maar ook om de zoetheid van de Zuidenwind.

Laten wij niet anders doen. Wie alleen de Noordenwind wil laten waaien vervalt in dode orthodoxie.

Wie alleen de Zuidenwind inroept, eindigt in valse, ziekelijke mystiek.

Wie met de Noordenwind dweept zonder meer, die roept telkens om zuiverheid in de leer, om klaarheid in de belijdenis, en die hebben we nodig.

Maar hij loopt gevaar te vergeten, dat we niet genoeg hebben aan zuivere beginselen, aan koude verstandelijkheid, maar dat er in het geestelijk leven ook behoefte is aan de warmte en de beweeglijkheid van een warm gemoed — dat is de gave van de Zuidenwind.

En wie alleen de Zuidenwind begeert, die vraagt slechts de warmte, het gevoel, de weekheid des gemoeds, de mystiek der ziel.

Maar hij vergeet, dat die warmte en die gemoedsbeweging telkens zuivering behoeft door de Noordenwind en zo verliest hij de kunst van onderscheiding.

Er zijn er die zweren bij zo zuiver mogelijk dogmatische formuleringen, maar die verlegen staan wanneer zij ze vraagt: Zeg mij nu eens wat God aan uw ziel deed en wat de ervaringen zijn van uw geestelijk leven.

Er zijn er ook, die weinig geven om zuiverheid in de leer en om afbakening van het kerkelijk leven en die alles wat zij ondervinden als geestelijk beschouwen, terwijl zij vergeten te vragen naar de toets der Schrift.

Vergeet het niet: gezondheid in denken, maar ook warmte in voelen moeten samengaan.

Dan zult ge misschien wel eens iets moeten verliezen dat u lief was, want de Noordenwind laat wel eens enkele blaadjes ter aarde vallen.

Maar weet ge welke?

Niet de levende bladeren, maar de verdorrende en dode. Zo is het ook met Gods Woord, dat door de Heilige Geest altijd gebruikt wordt tot wasdom en opbloei van het geestelijk leven.

Wanneer de Heilige Geest u door het Woord Gods doet zien, dat er in uw tuin verkeerde dingen zijn of dode vormen, laat ze dan wegstormen door de Noordenwind van het Woord en staat de Geest niet tegen door eigen-dunkelijkheid.

Nogmaals: door Noordenwind en Zuidenwind kan de hof zo bevrucht worden, dat zijn speerlijen uitvloeien.

En daarom moet er veel gebed zijn om de werking van Noordenwind en Zuidenwind voor professoren, studenten, voor predikanten en onszelf.

En dat we de Geest ruimte hebben te laten, dat spreekt vanzelf, maar toch wil ik er nog iets van zeggen.

Want de Bruid in het Hooglied wil, dat de Noordenwind en de Zuidenwind haar hof geheel doorwaaien mogen.

Ze moet gesloten zijn voor de vreemden, maar geopend voor de Geest.

Zie, wij kunnen ons ook onttrekken aan de werking van de Geest.

Dat kunnen wij doen door ons te verzetten tegen de geopenbaarde wil van God.

Dat kunnen we doen door twist en partijzucht.

Dat kunnen we ook doen door zelfingenomenheid en door al maar te zeggen: des Heren hof, des Konings hof, des Bruidgom's hof is hier.

Maar met die zelfingenomenheid staan we de veelzijdigheid van het werk des Geestes tegen en we lopen gevaar dat ons hof een woestijn wordt.

Maar als we de Geest ruimte laten, zodat de Noordenwind en Zuidenwind onze hof doorwaaien, wat is er dan een genade voor ons verwonderend oog.

Dat we een hof zijn dat is het eerste wonder, want we zijn het alleen door Gods verkiezende genade.

Dat de winden waaien en dat we een hof blijven en al meer worden door Gods bijblijvende genade, dat is het tweede wonder.

Ik ben wel eens bang, dat we het wonder, dat we hof zijn en blijven soms te veel vergeten.

De Bruid uit het Hooglied vergat dat niet. Want zij begeerde, dat haar Liefste tot haar hof kwam.

Dat is geen wonder!

Want een hof heeft geen doel in zichzelf.

Gods goede gaven zijn er om genoten te worden.

En daarom verlangt ze, dat de Bruidgom komen zal. Maar niet voordat de hof gereed is.

Niet voordat de speerlijen uitvloeien.

Daarom BIDT ze om de werking van Noordenwind en Zuidenwind.

Maar dan ook kome de Liefste en geniete de hof Zijner vreugd.

Of die bede verhoord zal worden? Zeer zeker! In de gemeente van Jezus Christus is nu reeds in be-

ginsel de paradijstoestand aanwezig. Want daar gaat geen enkele vrucht van de hof onopgemerkt verloren.

De Koning merkt op uw gebed om vergeving van zonden, om vermeerdering van uw geloof, om kracht in uw strijd tegen de zonde.

Hij merkt op al de openbaringen van liefde, van ootmoed, van zachtheid, van barmhartigheid, van vergevingsgezindheid.

Maar eens zal Hij komen op zichtbare wijze.

En daarnaar is het dat de Bruid verlangt.

Wanneer de Bruid niet ijverig genoeg geweest zou zijn voor het bloeien van de hof, dan zou ze bang geweest zijn voor de komst van de Bruidgom.

Zo is het nog. Eigenlijk is er alleen sprake van waarachtig Christendom als er verlangen is naar de komst van Christus. En nu geloof ik, dat ons verlangen niet even sterk is als dat van de Bruid uit het Hooglied.

Hoe komt dat?

Ik meen dat het komt, omdat we ons te weinig inspannen om speerlijen te doen uitvloeien.

Is er wel liefde, zoekende liefde genoeg jegens allen, die de verschijning van onze Here Jezus Christus liefhebben in onverderfelijkheid en jegens allen, die in het duister rondlopen zonder God en zonder hoop in hun leven?

Gelijk een hof geen bestaansrecht heeft in zichzelf, maar er is om de bezitter, zo is de kerk, de Bruid, er niet om zichzelf, maar alleen om de Christus, de Bruidgom.

Vergeeten we dat, dan zijn we ondanks alle reformatie geen kerk, maar zijn we bezig kerkje te spelen.

Wij moeten niet maar tevreden zijn met levende planten te zijn, maar we moeten geurende planten zijn en vrucht voortbrengen, opdat de Liefste, als Hij tot Zijn hof komt, ze etc.

Laten we het toch geen dag, geen uur vergeten, dat Christus Zich wil verblijden in Zijn bloeiende hof en wil eten de vruchten uit Zijn hof en dat Hij daar recht op heeft.

Dat eten toch is de rechtvaardige beloning voor de honger Zijner ziel.

Eens heeft Hij gehongerd in de woestijn der verzoeking.

WOORD-TRADITIE CONTRA TRADITIONALISME

Dr. M. J. C. BLOK.

Broeders en zusters,

Het zal niemand verwonderen, dat het woord, op deze Schooldag gesproken, teruggrijpen wil op de arbeid, het leven en sterven van onze beide hoogleraren Schilder en Holwerda. Wij kunnen deze profeten Gods nu eenmaal niet kwijt raken uit onze gedachten en zeker op een dag als deze niet.

Daarom belijden we vandaag ons geloof in Jezus Christus. Die in deze wereld Zijn strijd voert, Zijn fronten trekt, Zijn soldaten oproept en inzet aan het front, Zijn leger laat optrekken naar de dag der dagen, en ook Zijn knechten aflost hier naar Zijn welbehagen. Dat doet Christus. En de Geest van Christus heeft ook Schilder en Holwerda toegerust, gemaakt tot helden om te strijden de oorlogen des Heren. Hij heeft deze kerkknechten ingezet en we hebben hen gezien in hun militaire dienst, in hun ambtelijke strijd vóór Woordtraditie en contra Traditionalisme.

Maar als dat waar is, mag ons denken zich ook vandaag niet vastzetten op hen. Het ging hun en gaat ons om de strijd des Heren. Hij zet in, lost af, situeert wisselen, maar de strijd blijft alle eeuwen door dezelfde: de éne strijd onder de éne Meester tegen de éne vijand, op de éne weg der kerk van alpha naar omega. De strijd om kerk te zijn, en te blijven, om te volharden in de leer van apostelen en profeten, verwerpende alle dingen, die daartegen zijn, houdende Jezus Christus voor het enige Hoofd.

Deze strijd hebben zij gestreden, hebben wij te strijden al meer, in trouwe binding aan het ganse Woord. Anders zijn we weg en is de School verloren.

Het komt er daarom op aan, dat we ter harte nemen het woord van Christus, gesproken in de tempel, in Zijn laatste publieke tempelrede: ge zult u ook geen meesters laten noemen, want één is uw Meester, de Christus. Ge ziet hier de Heiland bezig een weg te maken voor Zijn kerk, nu Hij ze kopen gaat met bloed. En Hij wil ook voor de toekomst het leven der kerk gezond houden en zuiver.

En nu weet ge wel: de Schriftgeleerden en Farizeeën waren gesteld op mooie titels: vader, meester, rabbi. En waarom waren ze dat? Was dat nu alleen maar eerbied, ijdelheid? Welnee, we zouden ons in de doelstellingen van deze taaie secte wel radicaal vergissen, als we de kwestie zo stelden. Deze secte heeft ook haar martelaren gehad, fanatiekelingen en zeloten, en ze was heus heel wat gevaarlijker voor de kerk dan een groepje van alleen-maar-eerzuchtigen ooit in de wereld zijn kan.

Die naam rabbi en meester was document van hun schoolvorming. Zij zijn de leraars, vakmensen, leidslieden der kerk en de schare, die de wet niet kent, is vervloekt. Deze mensen zitten op de stoel van Mozes, en daar zegt de Heiland geen kwaad van. Integendeel: Hij erkent hun gezag en beveelt: doet alles wat ze u zeggen, d.w.z., waar ze u binden aan Mozes' wet, daar zijt ge gebonden.

Als ze nu maar alleen gebonden hadden aan deze wet; maar nu komt daarbij en daar overheen de tra-

gehongerd niet slechts naar het lichaam, maar gehongerd bovenal naar de geest.

En de Satan bood Hem edele vruchten uit zijn hof, maar Hij weigerde.

Eens heeft Hij gehongerd in Gethsemané: Kunt gij dan niet één uur met Mij waken?

Dat was de honger van Zijn ziel, die vroeg om ook maar één enkele vrucht van Zijn volk.

Hij vond ze niet.

En aan het kruis heeft Hij gehongerd, gehongerd naar God, maar God verliet Hem.

Zijn enige spijze was, dat Hij deed de wil des Vaders.

En daarom nu is het Zijn spijze, dat Zijn volk doet de wil van Hem.

Daarom mag Hij eten omdat Hij gehongerd heeft.

Zo worde Zijn spijze dan een eeuwig eten.

Als wij de vruchten van goede werken de Koning niet bieden, dan onthouden wij Hem Zijn welverdiende spijze.

Hij heeft recht op eten.

Straks komt Hij, straks zal Hij eten, want de Bruid weet het: mijn Liefste is mijn, maar zij zou Hem kunnen verliezen.

Maar ze weet meer: en ik ben Zijn, en Hij laat mij niet los, neen nooit!

Daarom is er zekerheid. Nu weten wij het, dat eens de vruchten op 's Konings dis zullen prijken uit Noord en Zuid, uit Oost en West.

Ja waarlijk, nu weten wij het:

Daar vaart langs heel de wereld, Een woeste doodsoorkaan. De scheppingen der mensen, Verrijzen en..... vergaan!

Maar de schepping Gods in de gemeente van Christus zal door de bruisende en onwederstandelijke levensadem van de Geest, door Noordenwind en Zuidenwind niet vergaan, doch verrijzen in eeuwige opgang, want..... Het Koninkrijk is des Heren.

Zo moge dan ook deze Theologische Hogeschooldag meewerken dat het gebed om Noordenwind en Zuidenwind al krachtiger opga en het gebed, dat de Liefste haastelijk tot Zijn hof kome, om te eten zijn edele vruchten.

ditie, de inzettingen der ouden, want de Schrift was toch eigenlijk zelf weer onvoldoende. En u weet: door hun inzettingen hebben ze Gods gebod krachteloos gemaakt, en aldus het kerkvolk weggetrokken van Mozes en de wet als tuchtmeester tot Christus. Het is weer geworden gebod op gebod; ze binden lasten, die zwaar en kwalijk zijn om te dragen, de mensen worden doodmoes en ze zijn het gezicht op Christus kwijt geraakt. En daarom is het Mozes, die deze kerkvorsten verklaagt. Want als ze Mozes geloofden, ze zouden ook de Christus geloven. Maar nu hebben ze zich vastgebeten in de traditie en in dat systeem hebben ook deze eretitels hun plaats gekregen: vader, meester, rabbi.

Is dan Christus tegen de traditie? Allerminst; maar ze krijgt bij Hem geen kans om een toren van Babel te bouwen. En u weet Hij wel: dit betekent Mijn kruis. Wie aan de heilige huisjes raakt in de kerk, is een kind des dood, juist daar. Maar Hij wil niet anders, het gaat om de kerk. En ze zullen Hem de mond wel stoppen, omdat de hele wereld Hem achterna gaat, maar Hij looft eerlang God in een grote schaar.

En omdat Christus met eigen ogen ziet, dat dit traditionalisme betekent 't eind van de kerk, zegt Hij: laat u geen leidlieden noemen. Al zulken worden hier bij voorbaat gevonnist als antichristen.

Maar de kerk heeft deze waarschuwing niet ter harte genomen, het vonnis niet geloofd. Rome heeft de genoegzaamheid der Heilige Schrift uitdrukkelijk geloofend en de traditie gemaakt tot een zelfstandige openbaringsbron naast de Schrift en zo is Rome gekomen tot de leer van het vagevuur, de zeven sacramenten, de onbevleete ontvangenis en hemelvaart van Maria enz. En zo is metterdaad ook hier de Schrift krachteloos gemaakt, de algemene Bisschop van de kerk verloochend en de onfeilbare paus, die genoemd wil worden vader, meester en rabbi, op de troon gezet, de mondige christenheid tot leken gedegradeerd. Maar Jezus Christus heeft Rome gevonnist.

Ook in de Hervormde kerk viert het traditionalisme hoogtij en dan denk ik b.v. aan wat prof. Schilder dienaangaande geschreven heeft in zijn prachtige brochure: ons aller Moeder. Want men zegt: wij zijn de kerk der Reformatie, planting van Gods eigen hand. En daarom, blijf onder alle omstandigheden trouw aan dit gegeven instituut. Hier wordt nog gepreekt, de sacramenten worden nog bediend, God heeft ons niet verlaten en dus blijf trouw aan de vaderlandse kerk.

U ziet wel, dat men door zo te spreken zijn uitgangspunt heeft gekozen niet in het Woord, de roeping, maar in 't historisch-gewordene, dat praktisch onaan-tastbaar is gemaakt. Ook zo is het gebod krachteloos gemaakt, de tucht naar het Woord verworpen.

En ook in de gebonden kerken is het Woord Gods door menseninzettingen overwoekerd. Dat begon al in 1936, toen de Generale Synode een commissie benoemde, die tot opdracht kreeg opvattingen te toetsen, „welke van de tot nog toe gangbare leringen afwijken“. Moesten die „afwijkende“ opvattingen wel

getoetst aan de Schrift en de „gangbare” niet? Dat was reeds een symptoom van traditionalisme. Er kwamen heilige huisjes in gevaar: de pluriformiteit, algemene genade, een bepaalde constructie van het genadeverbond, en de roep werd gehoord: we moeten ons om Kuyper scharen! Alsof dat mag in de kerk! Hoe scherp heeft Schilder daartegen geprofeetd jaar in, jaar uit en hoe ernstig heeft ook Holwerda hiertegen gesproken, o.a. in 1941 in de bidstond voor onze Hogeschool, toen hij Gods Woord bedlende over 1 Cor. 4:6-9. God beware ons, zo sprak hij, voor een theologie, die boven de Schrift uitgroeit. Want we weten allen, dat dit ons grote ongeluk zou zijn. De kerk, die buigt voor de Schrift en daarvoor alléén, kan om haars levens wil nooit een ander gezag erkennen. Ze waakt voor haar dogma, dat ze naar de Schrift belijdt, maar juist dáárom kan ze nooit canoniek verklaren de dogmatiek, zelfs niet van de grootste onder de broederen. Geen wetenschappelijk systeem kan treden in de plaats van de Schrift, omdat elk systeem daaraan onderworpen is. En zelfs wanneer een bepaald wetenschappelijk inzicht bijval vond en tot gangbare mening werd, zelfs dan kan de kerk daaraan niemand binden. Anders is de kerk geen kerk meer. Zo klonk toen de stem van het Woord.

Maar de kerkvorsten hebben niet willen horen en ge weet, hoe alles afgelopen is: consciënties geknecht door tirannieke synodes met bovenschriftuurlijke bindingen en vonnissen, die rechtskracht bezitten tot op de huidige dag. Maar ook zij hebben hun vonnis uit Christus' mond: blinde leidslieden van blinden.

Ik zeg dit alleen, om u te laten zien, hoe de kerk telkens weer tegen het Woord van Christus gezondigd heeft en het moet ons ontzaglijk benauwen. Hoe licht komt toch de kerk er toe om zichzelf en eigen ordonnantien meer macht en gezag toe te schrijven dan het Woord Gods. Dacht u, dat wij boven die dreiging uit waren? Maar hoe vaak laten ook wij ons leiden, beheersen door wat historisch gegroeid is? Natuurlijk, we zitten met duizend draden in de historie verweven. Daar heeft God ons in gezet, daarmee verbonden. Maar Hij beware ons er voor, dat we critiekloos zouden aanvaarden wat nu eenmaal historisch gegroeid is en dat we zouden weigeren de permanente toetsing van bepaalde situaties, constructies, samenwerkings-schema's aan de Schrift van onze enige Meester. Hoe heeft prof. Schilder ons dat weer laten zien! Niet, alsof hij nu voor ons 't eind van alle tegenspraak zou zijn, want ook dat zou de dood voor de kerk zijn. We zijn geen Schildergroep, en niet hij was onze generaal en meester en zijn sterven betekent — Goddank — dus ook niet de ontbinding van het kerkleger. Want wie zijn toch Paulus en Apollos, Schilder en Holwerda anders dan slaven Gods, die Hij heeft ingezet in Zijn strijd, aan Zijn front, opdat zij zelf met het hele kerkleger mee zouden optrekken onder de vaan van de Hoge priester onzer belijdenis, Christus?

Daarom horen we naar Hem, sprekend Zijn laatste tempelwoord: Eén is uw Leidsman. Sterven gaat Hij, opstaan straks, vergaderen op Pinkster Zijn kerk uit alle geslachten. Dus zien wij Hem hier bezig met en om Zijn kerk, die Hij gaat loswikkelen uit de wind-selen van het Oud Verbond, die Hij gaat vrijmaken tevens van de vaders en rabbi's en van de overlevering der ouden en die Hij over een paar maanden brengen zal tot de heerlijkheid van de N.T.-ische kerk der ware christgelovigen, ondanks Annas, Kajafas en Gamaliël. En dus komt nu de tijd, waarin de Christus doorbreken gaat, o neen, niet de wettige traditie, die naar de wil des Vaders is — want Hij is geen revolutionair en de Geest gaat op Pinkster heus geen revolutie bouwen beginnen; de boom van vader Abraham blijft staan, nieuwe takken worden hierop geënt — maar Hij gaat wel doorbreken 't valse traditionalisme van de rabbi's. Nu komt de tijd, dat de zoon dus moet gaan opstaan tegen zijn vader, de dochter tegen haar moeder, de leerling tegen zijn leermeester: het Woord moet de wereld in. Nu moet Saulus dus tot Gamaliël gaan zeggen: ik heb gezeten aan uw voeten, uw woorden opgegeten, u rabbi genoemd, maar u zult toch mijn leidsman niet meer kunnen zijn. Indien ik naar Mozes wil blijven luisteren en de quintessence van uw onderwijs wil blijven vasthouden, dan moet ik vandaag u in uw aangezicht weerstaan, en u zeggen in naam van de ene Vader en de ene Meester, dat uw leiding onschriftuurlijk is en een feitelijke verkrachting van Mozes' wet. Want de rabbi's zeggen: Abraham is onze vader, en zijn kinderen zijn hier, een muur is om ons heengetrokken en buiten zijn de barbaren. Maar Paulus moet Gamaliël gaan zeggen: die gij barbaren noemt, die heeft God tot kinderen van Abraham gerekend en de zegen van Abraham komt nu tot de heidenen in Christus Jezus, en in hem zullen alle geslachten van de aarde gezegend worden. Abraham is immers vader van de gelovigen en de Geest gaat brede, oecumenische wegen.

Dat ziet de Heiland op dat tempelplein reeds gebeuren. Ze gaan Hem verwerpen, de mond stoppen. Hij mag geen rabbi en meester worden, geen school krijgen, geen kerk; maar ze komt toch, en Hij zegt bij voorbaat reeds: laat u in de kerk geen leidsman noemen. Dat is 'n kwestie van zijn of niet-zijn voor de kerk.

Nu, we zullen toch Zijn bloedstorting niet ijdel maken. We zullen als kerk volkomen steriel worden, verstarren of uiteenspatten, als dit niet blijft gegrift in ons hart: Eén Meester!

Is Christus dan tegen de traditie? Neen, zij is goed, als ze maar bepaald is door het Woord van Christus, die steeds de Eerste is en blijft in het overgeven en doorgeven van het Woord, de schat der kerk, aan alle apostelen en profeten, die weer op hun beurt hebben gezegd tot de kerk: want ik heb van de Here Christus ontvangen, hetgeen ik u ook overgegeven heb. Dat alleen is 't Schriftgetrouwe, profetische doorgeven, de ware traditie. De traditie van het Woord. Zij is dan ook naar het Woord. Dit geldt ook van onze belijdenisgeschriften. Die zijn op de Schriften gegrond. Natuurlijk, het beroep van de belijdenis op de Schrift blijft open en moet open blijven, maar dan ook met gedegen argumentatie uit de Schriften zelf en niet met argumentjes, ontleend aan de praktijk. En als ik tegen deze belijdenis geen bezwaren kan inbrengen naar het Woord, ben ik eraan gebonden, overal, in naam van de ene Meester.

En nu moet alle overlevering van mensen zich vrijwillig laten beproeven in dit stuk: heeft zij zuiver doorgegeven wat eerst van Christus werd ontvangen? Is het naar het Woord van onze hoogste Profeet en Leraar? En als we naar Zijn Woord blijven vragen, samen, en bewaren het oude pand, ons eenmaal toebedruwd, dan zal dit Woord ons nooit afvoeren van de banen der zuivere traditie, maar het zal wel ons elke dag leren, hoe wij op die banen kunnen staan, staan in de vrijheid, waarmee Christus ons heeft vrijgemaakt. En dan zullen we ook geen ziels- of persoonscontact begeren met de „leiders”, die heengingen, maar we zullen via hen, die ons het Woord Gods gesproken hebben, begeren en bewaren het Woord- en leercontact met apostelen en profeten en zo met onze ene Meester.

Alleen zo zal onze Hogeschool haar weg zuiver houden. God heeft haar gezet op de weg der kerk van Pinkster naar Parousie en we zeggen het vandaag met dank in ons hart, dat ze van onschatbare betekenis is geweest voor het bewaren en doorgeven van het geloof, eenmaal de heiligen overgeleverd. En nu weten wij wel: als kerk en school in deze dienst van Woordtraditie trouw blijven, dan moeten we maar niet van een lauwerkrans dromen aan deze kant van de eindstreep, want de wereld (ook de Godsdienstige der 20e eeuw) is heus niet bereid ons te huldigen. We zijn immers een schouwspel reeds geworden, en zullen het worden al meer, voor wereld, engelen en mensen. Maar één is uw Meester. Dat is ook een belofte: Hij is en blijft dan ook Heer en Meester in Zijn kerk. De beroepsrabbi's heeft Hij in de ban gedaan. Toen moest Hij sterven. En Hij wilde sterven, want Vader zei ook, dat het moest. Maar Hij stond op en had een kerk gekocht. Toen ging Hij instrueren Zijn apostelen, voor wie Hij in de lijdensnacht gebeden had. En niet voor hen alléén, maar ook voor allen, die door hun woord in Hem geloven zouden. Bewaar ze in Uw Naam! En omdat dit gebed verhoord is, daarom zal er zijn een kerk, die het Woordcontact met de ene Meester be-

waart tot in eeuwigheid. En dan gaat het dus niet om contact met een „leider”. Ik denk aan Philippenzen 2.

De Philippenzen waren gehoorzaam, niet alleen toen Paulus bij hen was en zij rabbi konden zeggen, maar veel meer in zijn afwezigheid. Hier was niet beslissend de band aan die fijne Paulus, hier was geen persoonsverering, maar de band aan het Woord, die had getrokken, samengebonden, en tot trouw gesterkt, ook toen God Paulus had weggestuurd naar een ander stukje van Zijn wijde wereld. Het Woord was gebleven, de Leidsman van de overgeleverde belijdenis. Hij is de Enige, Die ook nu ons samenbindt.

En omdat Christus Meester is en blijft, daarom hebben wij Luther en Calvijn gekregen, en onze belijdenisgeschriften over de Schrift als de enige regel des geloofs en over Christus, de enige Meester. Daarom hebben wij art. 31 van de K.O. gekregen — niets vast en bondig dan wat naar de Schrift is. Daarom hebben wij de Cock en Kuyper gekregen, onze Hogeschool, professoren en studenten, die straks weer bekwaam zullen zijn om ook anderen te leren en zo wordt, onder de zorg van Christus, de fakkel van de Woordtraditie verder gedragen op de weg der kerk naar Christus' toekomst. Uit de hand van de ene Meester hebben wij ook Schilder gekregen, die het er weer bij ons ingehamerd heeft: niet onder alle omstandigheden trouw aan dit of dat gegeven instituut, maar trouw te allen tijde aan God in het institueren.

Daarom danken wij God voor de gave van de ene Meester, Die bewezen heeft en bewijzen zal, dat Hij is de Leidsman onzer zaligheid. Hij heeft telkens nog weer het zondig traditionalisme verbroken, en Zijn kerk doen terugkeren tot de ware traditie van apostelen en profeten. En Hij heeft dat gedaan door de dienst van mensen. Wat was er van ons terecht gekomen, als Christus ons zulke mannen niet de eeuwen door had gegeven? Daarom verootmoedigen wij ons voor de HERE en zeggen: niet ons, o HERE, maar Uw Naam geef ere! Want Hij zet ze in aan het front, de reformatoren, die zelf geen program van reformatie hebben kunnen opmaken, maar de Geest drijft hen, breekt hun mond open, en maakt hen tot leidslieden zo, dat zij zelf niet weten hoe. En zij zullen dan op aarde geen meester zich laten noemen, maar de hemel haalt hen toch als meesters in. En die hier op aarde aller dienaar was, die is ginds de meeste. En vele eersten zullen de laatsten zijn en vele laatsten de eersten.

Zo gaan wij dan aan de hand van onze Meester verder, ons des te meer houdend aan hetgeen wij gehoord hebben, opdat wij niet buiten de kerkstroom geraken. En wat wij gehoord hebben is het Woord des Vaders, gesproken door de ene Meester, ontvangen van Hem door de apostelen, en door hen aan ons gepredikt, door ons geloofd, bewaard, doorgegeven en verder gedragen straks tot de dag der heerlijkheid.

DE HYPOMENISCHE ROEPING DER KERK

Ds J. MEIJER.

Ge zult aanstonds vragen: waarom dat vreemde woord in de titel van uw toespraak? Waarom bezigt ge desnoods niet tien of twintig Nederlandse woorden, die we begrijpen, inplaats van één woord, waarvan ons de zinnen enennale ontgaat? Waarom zegt ge in een vreemde taal, wat zich in 't Nederlands toch heel goed zeggen laat?

Want als we spreken over de hypomenische taak der Kerk, hebben we op niets anders het oog dan op de roeping der Kerk om te volharden.

We zullen u zeggen, waarom we toch ditmaal aan dat vreemde woord de voorkeur geven.

In onze taal kan men het woord volharden zowel ten goede als ten kwade gebruiken. Volharden geeft immers alleen maar aan de houding van een mens, die besloten is te blijven staan waar hij staat of voort te gaan op de weg, die hij heeft ingeslagen. Volharden wil zeggen, dat de koers dezelfde blijft ondanks alle weerstand.

Maar..... die koers is niet altijd een goede. Men kan ook volharden in het boze tot het einde toe, waarvan Satan het klauwke en beruchte voorbeeld is.

Ook kan volharding een ander woord zijn voor „kopigheid”. Men weet zich overwonnen; ziet zich alle argumenten uit de hand geslagen, maar blijft toch met kopig starheid aan zijn standpunt vasthouden. Men wil niet zwichten voor argumenten.

Omdat we het nu over deze volharding niet willen hebben, hebben we dat vreemde woord gekozen, dat een eigen kleur heeft, en dat ons de volharding der Kerk van een zeer bijzondere kant laat zien.

Ge moet er nl. op letten, dat er in de Schrift nog meer woorden voorkomen voor „volharden”, welker inhoud ongetwijfeld in rekening gebracht moet worden, als we willen komen tot een dogmatische fixering van wat de Schrift leert over de „volharding der heiligen”.

Maar dat is nu ons doel niet.

We willen het speciaal hebben over die volharding, die in het Nieuwe Testament wordt weergegeven door het zelfstandig naamwoord hypomonè en door het werkwoord hypomenein. En deze woorden hebben een bepaalde klank en een bepaalde kleur.

In onze St. Vert. worden ze nu eens vertaald door volharding, dan weer door lijdzaamheid.

Die laatste vertaling kunnen we niet bewonderen. Ze verleidt er ons zo gemakkelijk toe, aan lijdelijkheid te denken, d.i. aan de houding van de zwakke, die wel volhardt onder de druk, die op zijn leven staat, maar..... omdat er nu eenmaal toch niets aan te doen is, omdat

je nu eenmaal moet dragen, wat je wordt opgelegd, omdat verzet toch niet baat.

Maar dat is een ongelooftshouding, die ons gevaarlijk dicht brengt in de buurt van hen, die beweren, dat boven ons leven hangt het dreigende zwaard van het noodlot, waaraan toch geen mens ontkomen kan.

Daarom zijn we blij, dat in de Nieuwe Vertaling, voor zover we konden nagaan, het woord „lijdzzaamheid” meestal is vervangen door volharding.

Maar dan moet ge goed letten op de speciale kleur, die dit woord, als vertaling van het Griekse hypomonè heeft.

Dit woord doet ons weten, dat er op het leven druk staat; dat er weerstanden te overwinnen zijn. Dat het drukt en rijpt en klemt.

Wie nu volhardt, die blijft onder die druk en last en hij blijft er gelovig onder, wetende, dat Vader hem dat op de schouders legt.

Hij werpt dus dat kruis niet weg — dat zou de weg van de minste weerstand zijn — maar hij blijft er onder, hij zet de tanden op elkaar; hij houdt vol; hij geeft het niet op; hij zet door.

Dat hypomenisch leven heeft dus met lijdelijkheid niets te maken.

Hier is geen zwakheid, maar kracht.

Geloofskracht.

Volhouden, doorzetten, zolang het God belieft de druk en de tegenstand te doen duren.

Het verwondert dan ook niet, dat de Schrift de volharding steeds in verband brengt met druk en verdrukking.

In Rom. 12:12 wekt de apostel de Kerk te Rome op, te volharden in de verdrukking.

Jakobus prijst in 1:12 zalig de man, die in verzoeking volhardt en belooft hem de kroon des levens.

In Op. 2:2, 3 en in 2:19 worden de kerken te Efeze en Thyatira geprezen om hun volharding en dan wordt in het tekstverband gewezen op de druk, waaraan die kerken bloot stonden.

En in de dagen van de Antichrist, als de druk ongekend zwaar zal worden, zal ook gezien worden, zegt de verhoogde Christus: de volharding der heiligen, die de geboden van God blijven bewaren (Op. 13:10; 14:12).

Die volharding onder zware druk en bij sterke weerstanden wordt nu in de Schrift de gelovigen als hun roeping op het hart gebonden.

En dat op meer dan één plaats.